

Input // output

Waardeketens

Niet alleen landen binnen, maar ook buiten de eurozone voegen waarde toe aan de producten die de eurozone exporteert. Dit buitenlandse aandeel in de toegevoegde waarde van de export vanuit de eurozone is in de periode 2000–2011 toegenomen, maar niet ten koste van de waarde die eurolanden onderling aan elkaar leveren. Tot dit inzicht komen Amador *et al.* die de ontwikkeling van mondiale waardeketens onderzochten met landelijke exportgegevens uit de World Input-Output Database. Het aandeel van de buitenlandse toegevoegde waarde van export-

producten in de eurozone is vergelijkbaar met dat in China en groter dan de aandelen van de Verenigde Staten en Japan. Volgens de auteurs is de eurozone hiermee relatief beter bestand tegen een handelsuitval zoals die tijdens de crisis. De toegevoegde waarde van producten die binnen de eurozone worden verhandeld komt voor een groot deel vanuit Duitsland, gevolgd door Frankrijk, Nederland en Italië.

Amador, J., R. Cappariello en R. Stehrer (2015) Global value chains: a view from the euro area. *ECB Working Paper*, 1761.

Bestedingsbuffer

Als het vooruitzicht op de arbeidsmarkt verslechtert, zullen huishoudens uit voorzorg meer sparen, wat tot vraaguitval leidt. Van dit proces gaat een zelfversterkend effect uit. Maar dit gaat alleen op als huishoudens in onzekere tijden onvoldoende nettovermogen hebben om hun bestedingen op peil te houden. Wanneer zij dit wel hebben, heeft dit eerder een stabiliserende werking op de conjunctuur. Dit concluderen Heathcote en Perri die met een dynamisch evenwichtsmodel de invloed van het vermogen van huishoudens op conjunctuurschommelingen onderzoeken. De auteurs laten met hun model zien dat het consumentenvertrouwen minder gevoelig reageert op arbeidsmarktomstandigheden wanneer huishoudens meer nettovermogen hebben. Hun resultaten zijn consistent met Amerikaanse conjunctuurgegevens over de periode 1947–2013. Zo namen in 2008 de bestedingen sterker af bij Amerikaanse huishoudens die meer last hadden van de dalende huisprijzen.

Heathcote, J. en F. Perri (2015) Wealth and volatility. *NBER Working Paper*, 20994.

Etnische afkomst

Een veelvoorkomende opvatting is dat mensen met een andere etnische afkomst vaak ook andere normen, waarden en voorkeuren hebben. Desmet *et al.* weerleggen deze opvatting in empirisch onderzoek naar de relatie tussen etnische afkomst en culturele waarden. Op basis van gegevens over de periode 1981–2008 uit de World Value Survey met deelnemers uit 76 landen tonen zij aan dat de variantie in culturele waarden meer verklaard wordt door diversiteit *binnen* etnische groepen dan *ertussen* en dat etnische en culturele diversiteit niet gerelateerd zijn. Wel blijkt dat de kans op een conflict tussen burgers toeneemt in regio's waar etnische en culturele diversiteit allebei hoog zijn.

Desmet, K., I. Ortuño-Ortín en R. Wacziarg (2015) Culture, ethnicity and diversity. *NBER Working Paper*, 20989.

Gedwongen verkoop

Een bank die besluit tot gedwongen verkoop van een huis is erbij gebaat om dit snel af te ronden en doet dit tegen een fikse korting, die bijvoorbeeld op de Amerikaanse huizenmarkt kan oplopen van twintig tot vijftig procent. Maar Mocking en Overvest vinden dat het prijseffect van gedwongen verkopen in Nederland zich beperkt tot vijf procent. Zij voerden hiervoor een hedonistische regressie-analyse uit op basis van 750.000 reguliere en 12.500 gedwongen verkooptransacties over de periode 2007–2013. De hypotheekgarantie in Nederland en de spreiding van gedwongen verkopen kunnen dit verschil in prijseffect met de Verenigde Staten verklaren. Ook vinden de auteurs een spillover-effect naar reguliere verkoopprijzen voor nabijgelegen huizen van 0,4 procent, mogelijk vanwege het toenemende aanbod en het gebruik van historische transacties in de prijsvorming.

Mocking, R. en B. Overvest (2015) Estimating the impact of forced sales on house prices. *CPB Discussion Paper*, 304.

Eieren

Vijftien procent van de productiekosten van eierpoeder kan direct worden toegeschreven aan Europese regelgeving. Deze omvat bijvoorbeeld het garanderen van dierenwelzijn, voedselveiligheid en milieuvriendelijke productie. Dit geeft niet-Europese leveranciers van eieren

15%

een concurrentievoordeel ten opzichte van Europese leveranciers.

Lei Wageningen UR (2015) *Free trade threatens European egg sector*. Nieuwsbericht op www.wageningenur.nl, 16 februari.

Veteranen

Voor Arabieren geldt dienstplicht in Israël alleen als ze van druzische afkomst zijn, die onder vergelijkbare sociaal-economische omstandigheden leven als 'gewone' Arabieren. Op basis van dit beleidsverschil onderzoekt Asali met een gecontroleerd experiment met bevolkingsgegevens uit 1995 het effect van militaire dienst op de inkomsten op langere termijn. Dit laat zien dat druzische mannen na vier tot veertien jaren gediend te hebben, achttien procent meer verdienen dan gewone Arabieren die niet gediend hebben. Na 15 tot 25 dienstjaren neemt dit effect toe tot 23 procent. Het onderzoek toont aan dat niet ervaring, opleiding of binnenlandse migratie het inkomenseffect verklaart, maar het netwerk dat de veteranen hebben opgedaan tijdens hun dienst. Dit netwerk leidt tot betere kanalen op de arbeidsmarkt en tot succesvollere referenties.

Asali, M. (2015) *Compulsory military service and future earnings: evidence from a quasi-experiment*. *IZA Discussion Paper*, 8892.

Zoekgedrag

Doordat zoekkosten onder consumenten verschillen, gebruiken consumenten verschillende informatie bij het kopen van eenzelfde product. Dit concluderen Moraga-González *et al.* die op basis van gegevens over de Nederlandse automarkt een keuzemodel schatten om het zoekgedrag van consumenten te verklaren. Zo zijn consumenten volgens de auteurs in theorie geneigd om een auto-dealer te bezoeken als informatie over een specifiek automodel niet online of via tijdschriften beschikbaar is. Maar het werkelijke bezoek aan de dealer, en daarmee de informatie waarover ze beschikken om een auto te kopen, hangt af van zoekkosten, zoals de reisafstand die ze hiervoor moeten afleggen. Uit het model volgt ook dat hogere zoekkosten niet alleen leiden tot de aankoop van een ander product maar ook tot een lagere prijselasticiteit en hogere prijzen.

Moraga-González, J.L., Z. Sándor en M.R. Wildenbeest (2015) *Consumer search and prices in the automobile market*. *Tinbergen Institute Working Paper*, 033.

Belastinguitgaven

In 2015 zullen de belastinguitgaven naar verwachting 18,5 miljard euro zijn. Belastinguitgaven zijn belastingvoordelen die een bepaald gedrag moeten aanmoedigen op het gebied van milieu, economie of cultuur. De vrijstellingen van accijns op luchtvaartuigen en inkomsten-

Familie en innovatie

Familiezegenschap in een bedrijf bevordert innovatie. Niet alleen neemt het aantal patenten toe, een proxy voor innovatie, ze worden ook vaker geciteerd en scoren hoger op originaliteit. Dit concluderen Hsu *et al.* na onderzoek van de patenten die 3.260 Amerikaanse beursgenoteerde bedrijven hebben voor de periode 2000–2010. De resultaten tonen dat het innovatievermogen verbetert vanwege de betrokkenheid op de langere termijn van familiebedrijven en het hebben van betere aansturing en financiële voorwaarden.

Hsu, P.H., S. Huang, M. Massa en H. Zhang (2015) *The new lyrics of the old folks: the role of family ownership in corporate innovation*. *CEPR Discussion Paper*, 10445.

Sociale buurtstatus

Verbetert de sociaal-economische status van een buurt, in termen van werkgelegenheid, opleiding en inkomen, als het aandeel sociale woningen of etnische minderheden wordt verlaagd? Zwiers *et al.* vinden hier geen bewijs voor. De auteurs onderzoeken met een variatieanalyse de sociaal-ruimtelijke ontwikkeling van buurten in Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Rotterdam op basis van gegevens van de Woonmilieudatabank over de periode 1998–2010. Vooral bij naoorlogse huizen van een lage kwaliteit houdt een lage sociale buurtstatus lang aan.

Zwiers, M., R. Kleinhans en M. van Ham (2015) *Divided cities: increasing socio-spatial polarization within large cities in the Netherlands*. *IZA Discussion Paper*, 8882.

Robots

Graetz en Michaels hebben aan de hand van twee regressiemodellen de economische bijdrage van industriële robots onderzocht voor veertien bedrijfstakken in zeventien ontwikkelde landen over de periode 1993–2007. Ze vinden dat industriële robots goed zijn geweest voor een tiende van de bbp-groei. De productiviteit en toegevoegde waarde nam het sterkst toe in de landen Duitsland, Denemarken en Italië, en de sectoren transport, chemie en metaal. Ook hebben de robots tot hogere lonen en totale factorproductiviteit geleid en voor laaggeschoolde mensen tot minder gewerkte uren. Ondanks het toenemende gebruik van robots door de lagere prijzen, kan de groei volgende auteurs niet zomaar worden doorgetrokken. Ze vinden namelijk een afname van marginale productiviteit in sectoren en landen waar het robotgebruik sterk is toegenomen.

Graetz, G. en G. Michaels (2015) *Robots at work*. *CEPR Discussion Paper*, 10477.

Internetfile

Het gebruik van content op het internet, zoals muziek en video's, is gevoelig voor vertraging. Dit prikkelt aanbieders om technieken toe te passen waarmee hun content sneller aankomt bij de gebruiker. Deze technieken, bekend als *congestion control techniques*, helpen individuele aanbieders maar leiden tot een hoger volume op het totale netwerk en daarmee tot internetfiles voor aanbieders en gebruikers. Met een theoretisch model simuleren Peitz en Schuett deze situatie om mogelijke oplossingen hiervoor te evalueren. De auteurs vinden dat het verruimen van bandbreedtes voor zwaardere en dus langzamere content in combinatie met een hogere vergoeding hiervoor, tot een meer efficiënte verdeling van content binnen het netwerk leidt. Dit impliceert wel dat het huidige concept van vrij verkeer voor alle data – netneutraliteit – losgelaten moet worden.

Peitz, M. en F. Schuett (2015) *Net neutrality and inflation of traffic*. *CentER discussion paper*, 017.

18,5
miljard euro

belasting in de landbouw zijn de grootste kostenposten. Ze tellen op tot ongeveer een vijfde van de totale belastinguitgaven. Dit terwijl precies deze belastinguitgaven het slechts voor het milieu zijn.

Algemene Rekenkamer (2015) *Belastinguitgaven en milieueffecten*. Webpublicatie op www.rekenkamer.nl, 19 maart.